

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำบุพบท บอกความสัมพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำบุพบท บอกความสัมพันธ์

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ความหมายของคำบุพบท

คำบุพบท หมายถึง คำที่ใช้หน้าคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ ซึ่งทำหน้าที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำนั้นให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

ชนิดของคำบุพบท

หลักภาษาไทยได้แบ่งคำบุพบทออกเป็น ๖ ชนิด ดังนี้

๑. คำบุพบทบอกสถานที่ ได้แก่คำว่า ใต้ บน ริม ชิด ใกล้ ไกล ที่ นอก ใน เช่น
เสื้อสีขาวอยู่ในตู้เสื้อผ้า
เขายายส้มตำอยู่ใกล้สถานีตำรวจ
๒. คำบุพบทบอกเวลา ได้แก่คำว่า แต่ ตั้งแต่ ณ เมื่อ จน จนกระทั่ง เช่น
เขาอ่านหนังสือจนดึก
คุณพ่อไปทำงานแต่เช้า
๓. คำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ ได้แก่คำว่า แห่ง ของ เช่น
เขาทำงานอยู่วิฑูยกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
เงินของฉันหาย
๔. คำบุพบทบอกที่มาหรือสาเหตุ ได้แก่คำว่า แต่ จาก กว่า เหตุ ตั้งแต่ เช่น
คุณแม่ซื้อผักมาจากตลาด
ชาวนาเดินมาตั้งแต่ที่นาถึงบ้าน
๕. คำบุพบทบอกฐานะเป็นผู้รับ ได้แก่คำว่า เพื่อ ต่อ แก่ แต่ เฉพาะ สำหรับ เช่น
ฉันทำทุกอย่างเพื่อแม่
เขาถวายปัจจัยแต่พระสงฆ์

๖. คำบุพบทบอกฐานะเครื่องมือใช้ หรือติดต่อกัน ได้แก่คำว่า โดย ด้วย อัน ตาม กับ เช่น

เขาเดินทางโดยสวัสดิภาพ

เขาทำตามคำสั่ง

หน้าที่ของคำบุพบท

๑. นำหน้าคำนาม เช่น

นักเรียนอยู่ในโรงเรียน = ใน เป็นคำบุพบท นำหน้าคำนาม โรงเรียน

๒. นำหน้าคำสรรพนาม เช่น

ฉันจะไปกับเธอ = กับ เป็นคำบุพบท นำหน้าสรรพนาม เธอ

๓. นำหน้าคำกริยา เช่น

เขาหยุดพักทำงานเพื่อนอน = เพื่อ เป็นคำบุพบท นำหน้ากริยา นอน

๔. นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น

เธอต้องพูดไปตามจริง = ตาม เป็นคำบุพบท นำหน้าวิเศษณ์ จริง

๕. นำหน้าประโยค เช่น

ครูลบกระดานเพื่อลอกโจทย์ข้อใหม่

= เพื่อเป็นคำบุพบท นำหน้าประโยค ครูลอกโจทย์ข้อใหม่